

Savivaldybių žinios

Nr. 25 (658)

2013 m. rugsėjo 12 d.
Kaina 2,25 Lt
Išėina ketvirtadieniais

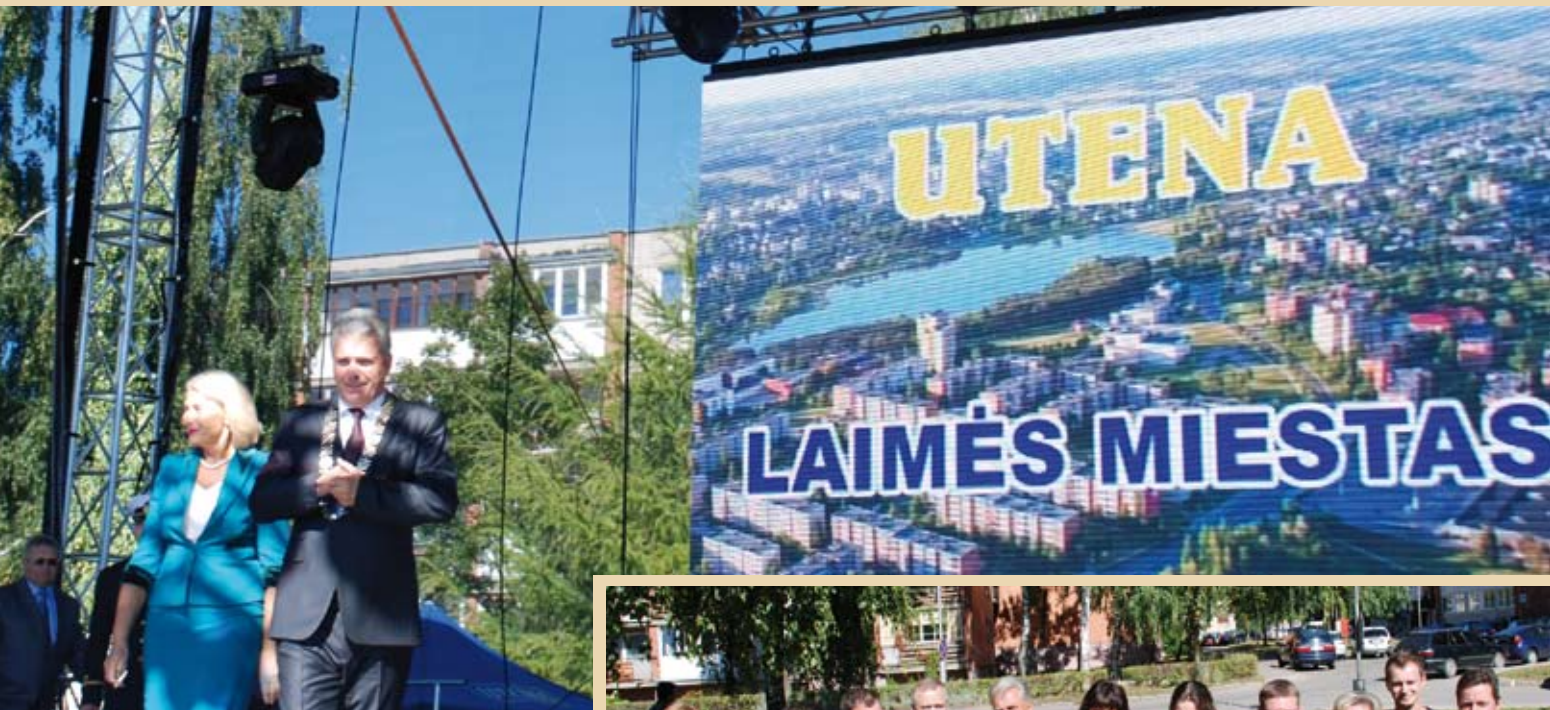

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Uteniškiai dalijosi laimės šypsenomis

„Laimės barometro“ nominuota, 752-ąją gimtadienį atšventusi Utena – stiprus pramonės miestas ir vieta, kur tiesiog gera gyventi

4 p.

Seimo narė Milda Petrauskienė ir Utenos rajono savivaldybės meras Alvydas Katinas įžengė į sceną su užrašu „Utena – laimės miestas!“. Šūkis sugalvotas ne šiaip sau – socialinio projekto „Laimės barometras“ duomenimis, Utena ir jos gyventojai pastaruoju metu yra laimingiausiai gyvenančių žmonių miestas šalyje

Konkurso „Pažangiausias ūkis Utenos rajone 2013“ ir konkurso-apžiūros „Gražiausia 2013 metų daugiabučio gyvenamoji aplinka“ nugalėtojai po apdovanojimo ceremonijos prisiminimui nusifotografavo su meru A. Katinu

Romo Gurklio nuotr.

Vokietijos verslininkas ragina lietuvius atsigręžti į durpes

Vokietijos, kuri vietoj atominės energetikos šilumai gaminti naudoja vėjo jėgaines, saulės kolektorius ir biokuro katilines, verslininkas pritaria Kauno rajono savivaldybės ketinimams mažinti šilumos kainas naudojant vietinį kurą

6 p.

Lietuva tarp 148 pasaulio šalių – 48 vietoje

Pasaulio ekonomikos forumo tyrimo duomenimis, pagal Bendrą konkurencingumo indeksą pirmąsias vietas pasidalijus Šveicarijai, Singapūriui ir Suomijai, Lietuvai atiteko 48 vieta

15 p.

9771392124600

UTENIŠKIAI DALIJOSI LAIMĖS ŠYPSENOMIS

Jurgis AMBRAZAS

Visus metus gyvenę įprastu ritmu, pirmąją rugsėjo savaitę uteniškiai šventė miesto gimtadienį – praėjo 752 metai nuo Utenos vardo paminėjimo istorijos šaltinyje. Tai būta Lietuvos karaliaus Mindaugo akto, kuriame Tauragnai, Utena, Užpaliai priskiriami prie sėlių žemių ir dovanojami Livonijos ordinui.

Savivaldybės vadovai, užsienio delegacijos, kraštiečiai, kiti garbūs svečiai iš Utenio aikštės žygiavo Utenos kultūros centro link

LAIMĖS MIESTAS

Šių metų renginys nebuvo jubiliejinis, tačiau naujų spalvų jam netrūko. Šventės šūkis „Utena – laimės miestas!“. Šūkis sugalvotas ne šiaip sau – socialinio projekto „Laimės barometras“ duomenimis, Utena ir jos gyventojai pastaruosiu metu yra laimingiausiai gyvenančių žmonių miestas šalyje. Gal todėl, kad per visas privatizacijas ir krizes mieste išliko pagrindinės stambiosios įmonės, duodančios darbo šimtams miestelėnų.

Aštuonioliktą kartą švenčiamas miesto gimtadienis pasitiktas rugsėjo 4 d. VII Aukštaitijos vargonų muzikos festivalio atidarymo koncertu. Koncerte netrūko ir vokalo – dainavo sopranų trio „Trys panteros“.

Švente šventėje tapo iškilmingas „Utenio“ stadiono atidarymas rugsėjo 5-osios vakarą. Kreipdamasis į gausiai susirinkusius uteniškius ir miesto svečius, Utenos rajono savivaldybės meras Alvydas Katinas priminė, kodėl reikia švęsti šventes: jos suburia žmones prasmingam buvimui kartu ir bendravimui, jose gali prisistatyti įvairios institucijos, o, svarbiausia, šventės žymi reikšmingų darbų pabaigą.

Būtent stadiono rekonstrukciją galima laikyti pačiu reikšmingiausiu šių metų savivaldybės darbu, nusipelnusiu daug renginyje dalyvavusių svečių pagyrimų ir uteniškių sporto entuziastų padėkų. Įgyvendinant šį 17 mln. litų kainavusį projektą rekonstruotos tribūnos su trim tūkstančiais žiūrovų vietų, atnaujinta futbolo aikštė, ji apjuosta aštuonių juostų bėgimo taku, įrengti įvairūs lengvosios atletikos sektoriai, aikštelės žaidėjams apšilti, krepšiniui, tinkliniui žaisti, taip pat energiją tausojantys šviestuvai, nuotekų valytuvai, automatinis vejos laistymas, treniruokliai suaugusiems ir jaunimui, vaikų žaidimų, automobilių stovėjimo aikštelės.

Šie materialiniai objektai nepalikti be dvasinio apvalkalo – stadioną pašventino Utenos dekanato dekanas kunigas Henrikas Kalpokas. Simbolinę juostelę bendromis jėgomis perkirpo Seimo narė Milda Petrauskienė, savivaldybės meras A. Katinas ir pagrindinės šį objektą stačiusios AB „Utenos melioracija“ generalinis direktorius Liuvonis Purvinis.

VERSLAS – LAIMĖS PAMATAS

Tą dieną stadionas buvo ir išbandytas – jame, be koncertavusių uteniškės Augustės Vedrickaitės ir grupės „Išjunk šviesą“, vyko vaikų futbolo turnyras, aviamodeliuotojų parodomoji programa, lengvosios atletikos 400 m bėgimo varžybos, rungėsi Lietuvos „U-16“ ir Utenos futbolo rinktinės.

Penktą kartą Utenoje surengta verslo paroda EXPO UTENA 2013 – taip pat miesto šventės dalis. Penktadienį ir šeštadienį Utenos daugiafunkciame sporto centre savo produkciją pristatė ne tik Utenos rajono, šalies įmonės, bet ir užsienio šalių verslininkai. Jos metu buvo galima paragauti ir įsigyti UAB „Utenos mėsa“, UAB „Rokiškio pienas“, UAB „Švyturys-Utenos alus“, AB „Anykščių vynas“ gaminių, lauke, „Linksmajame turgelyje“, šių metų derliaus gėrybes siūlė ūkininkai. Penktadienio vakarą visiems smalsuoliams duris svetingai atvėrė ir Utenos alaus darykla – Šiuolaikinės aludarystės centre buvo galima aplankyti muziejų, susipažinti su alaus gamybos procesu, net paragauti šiai šventei specialiai išvirto gėrimo ir draugiškai po atviru dangumi ekrane stebėti Europos krepšinio čempionato rungtynes.

Šeštadienį šventinis šurmulys nuo ryto iki vėlaus vakaro sklido jau visame mieste. Baikerių suvažiavimo pažadinti, mielėlėnai iš Utenio aikštės lydėjo savivaldybės vadovų, užsienio delegacijų, Klaipėdos karinių jūrų pajėgų patulinio laivo „Sėlis“ įgulos narių, kraštiečių, kitų garbių svečių, Utenos jaunimo eitynes Utenos kultūros centro link. Dauniškio ežero pakrantės erdvėje jų laukė renginių gausa: sveikinimai, konkurso „Pažangiausias ūkis Utenos rajone 2013“ ir konkurso-apžiūros „Gražiausia 2013 metų daugiabučio gyvenamoji aplinka“ dalyvių ir nugalėtojų apdovanojimo ceremonija, įvairaus žanro atlikėjų koncertai, tautodailininkų ir amatininkų mugė, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnų, Šaulių 9-osios rinktinės, Utenos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos komandos pasirodymai, sporto varžybos, kvietė puošnus kaimiškujų seniūnijų kiemas, akį traukė floristinių kilimų įvairovė.

LINKSMYBĖS VISAME MIESTE

Užleidus Miesto sodą jaunimui, savo kūrybingumą, išmonę demonstravo Grafitų mokykla, Kėdžių kūrybinės dirbtuvės, Gyvoji biblioteka, šokėjai, makroakrobatai, karatistai, dainininkai ir muzikantai. Rašės hipodrome ristūnų žirgų lenktynes galėjo stebėti žirgų sporto mėgėjai, o besidomintys menu – aplankyti Jono Pleckevičiaus jubiliejinę tapybos darbų parodą, Utenio aikštėje, Stiklo galerijoje, apžiūrėti Gedriaus Mazūro keramikos darbus.

Didelio žiūrovų dėmesio sulaukė šventės naujovė – gyvo garso projektas „Hit paradas“ –

koncerte kartu su žinomais šalies atlikėjais Romu Dambrausku, Giulija, Jūrate Miliauskaite, gitaristu Gintaru Šulinsku, būgnininku Robertu Vilčinsku dalyvavo ir Utenos meno kolektyvai, parodę, kad yra nemažai pasiekę ir galintys drąsiai koncertuoti vienoje estradoje su profesionalais. Po šio koncerto padangė nušvietė šventiniai fejerverkai, gražiu reginiu žavėjo muzikinis šviečiantis fontanas Dauniškio ežere.

SAVIVALDYBĖS VEIKLA ĮVERTINTA PASAULYJE

Laimingos žmonių šypsenos šventės metu leido pajusti, kad savivaldybė dirba ne veltui, yra kuo pasidžiaugti – per pastaruosius metus jai pavyko padaryti nemenką pažangą kuriant kokybišką ir patogią gyventi aplinką. Gyventojai gali didžiuotis, kad Utena šalyje ir užsienyje žinoma ne tik kaip stiprus pramonės miestas, bet ir kaip miestas, kuriame gera gyventi.

Tarptautinio pripažinimo savivaldybė sulaukė dar 2007 m. Londone vykusiame prestižiniame konkurse „The International Awards for Liveable Communities“ – sidabro pažymėjimas jai įteiktas už rajono kraštovaizdžio, aplinkos tvarkymą ir priežiūrą, bendruomenės stiprinimą. 2011 m. Pietų Korėjoje, Seule, vykusiame minėtame konkurse laimėtas bronzos apdovanojimas. Nemažai laurų pelnyta ir Lietuvoje. Rezultatų savivaldybės darbą patvirtina 2009 m. įteiktas apdovanojimas „Auksinė krivulė“, atitekęs už geriausią Europos Sąjungos lėšų panaudojimą. Dar vieną „Auksinę krivulę“ ji gavo 2005-aisiais už nuopelnus kultūrai.

2012 m. Utenos parkus pripažinus geriausiu kraštovaizdžio tvarkymo pavyzdžiu Lietuvoje, savivaldybei skirtas Aplinkos ministerijos diplomą „Už kraštovaizdį“, kuris įpareigoja Uteną atstovauti Lietuvai Europos Tarybos 2013–2014 metų kraštovaizdžio konkurse.

Bendrą rajono padėtį gerina ir strateginio plano įgyvendinimas, kuriame numatyta plėtoti ir skatinti vietos savivaldą, sudaryti sąlygas verslo plėtrai, užimtumui didinti, gerinti socialinę aplinką teikiant kokybiškas paslaugas rajono bendruomenei.

Prieš kelerius metus planuodama miesto modernizavimą ir plėtrą, savivaldybė stengėsi panaudoti gamtos išteklius, tad investavus apie 30 mln. litų, iš kurių didesnioji dalis europinės lėšos, šiandien džiaugiasi rekreacinėmis zonomis – Dauniškio, Vyžuonos parkais, Miesto sodu, Krašunonos upės krantinėmis miesto centre. Artimiausiu metu parkus numatoma dar plėsti.

Pastarųjų metų baigtų darbų sąrašas – atnaujintos devynios ugdymo įstaigos, ligoninė, septyni daugiabučiai, mieste baigtas brangus vandentiekio projektas. Miestas pagražėjo, pagyvėjo sutvarkius Utenio aikštės pastatų fasadus, įrengus Utenio aikštėje ir Dauniškio ežere fontanus. Neseniai sutvarkyta Palangos gatvė, K. Donelaičio gatvės viešosios erdvės – prie sporto arenos suformuota aktyvaus poilsio zona. Uteniškis čia traukia daugiafunkcė vasaros ir žiemos sporto aikštelė, lauko treniruokliai, BMX dviračių rampa, vaikų žaidimų aikštelė. Šiuo metu tvarkomos Aušros gatvės viešosios erdvės: atnaujinamas Utenos kultūros centras, buvusio kino teatro „Taurapolis“ patalpos.

Šventės dalyviams įsiminė savivaldybės mero žodžiai, kad nereikėtų vien vadovautis reitingų lentelėmis, nes laimės, kurią simbolizuoja uteniškių šypsenos, negalima pamatuoti jokiais matais. Pasak A. Katino, svarbiausias laimės požymis atsiranda tuomet, kai išmokstama dirbti kartu – bendrai padarome daugiau negu kiekvienas atskirai.

Simbolinę stadiono juostelę bendromis jėgomis perkirpo Seimo narė M. Petrauskienė, savivaldybės meras A. Katinas ir pagrindinės šio objekto stačiusios AB „Utenos melioracija“ generalinis direktorius L. Purvinis

2012 m. Utenos parkus pripažinus geriausiu kraštovaizdžio tvarkymo pavyzdžiu Lietuvoje, savivaldybei skirtas Aplinkos ministerijos diplomą „Už kraštovaizdį“, kuris įpareigoja Uteną atstovauti Lietuvai Europos Tarybos 2013–2014 metų kraštovaizdžio konkurse

Šiandien uteniškiai džiaugiasi rekreacinėmis zonomis. Viena jų – Dauniškio ežeras su fontanais

PANEVĖŽIUI 510

„Šiais Tarmių metais Aukštaitijos sostinė pademonstravo visą aukštaitišką smagumą ir vaišingumą. Kitąmet iš Palangos perimsime garbingą šalies Kultūros sostinės vardą“, – sakė Panevėžio miesto meras Vitalijus Satkevičius

Savaitgalį Panevėžys šventė 510-ąjį gimtadienį, į kurį atvyko ir miestų partnerių Gabrovo (Bulgarija), Daugpilio (Latvija), Guso (Nyderlandai), Liublino (Lenkija) delegacijos. Delegacijos atvažiavo ne tik pasižiūrėti renginių, bet ir pačios aktyviai juose dalyvauti: pavyzdžiui, delegacija iš Guso atidarė moksleivių piešinių parodą „Mano miestas“, Laisvės aikštėje pasodino medelį Guso ir Panevėžio miestų partnerystės 20-mečio proga, visos miestų partnerių delegacijos dalyvavo šventinėse eitynėse miesto gatvėmis „Visi į šventę“. Šiuo metu Panevėžys turi 10 miestų partnerių.

Miesto šventės savaitgalį pasirodė garsūs Lietuvos muzikos atlikėjai, Aukštaitijos regiono ir užsienio miestų mėgėjų meno kolektyvai. Vyko įspūdinga amatų ir tautodailės mugė. Panevėžiečius ir miesto svečius kvietė etnografiniai „Aukštaitijos kiemeliai“, aukštaičių alapas, Aukštaitijos regiono dainų šventė su jungtiniu koncertu „Skambėk, mana Aukštaitija“ ir kt.

Miesto gimtadienio proga Lietuvos statistikos departamentas pateikia statistinės informacijos apie Panevėžio miestą ir apskritį.

PANEVĖŽIO MIESTO DIENĄ MININT

Nuo 1994 m. rugsėjo 7-ąją minima Panevėžio miesto diena. Ta proga Lietuvos statistikos departamentas pateikia statistinės informacijos apie Panevėžio miestą ir apskritį.

Panevėžys – vienas iš penkių didžiųjų Lietuvos miestų. Šiauliams – ketvirtajam pagal dydį miestui – Panevėžys nusileidžia tik 9 tūkst. gyventojų. 2013 m. pradžioje jame gyveno 97 tūkst. gyventojų – 43 tūkst. vyrų (44 proc. visų Panevėžio gyventojų) ir 54 tūkst. moterų (56 proc.). Per dešimtmetį Panevėžys sumažėjo beveik 20 tūkst., arba 17 proc., gyventojų.

2012 m. Panevėžyje kasdien gimė vidutiniškai po 2–3 vaikus, mirė – po 3–4 gyventojus, kasdien emigravo po 3 panevėžiečius, imigravo po 1–2.

2013 m. Panevėžyje vidutinis moterų amžius yra 45 metai, vyrų – 39

metai (Vilniuje – atitinkamai 41,5 ir 36,5; Kaune – 44,3 ir 38,3; Klaipėdoje – 43,4 ir 38,4; Šiauliuose – 44 ir 38,2; vidutiniškai šalyje – 44 ir 38,3).

2013 m. pradžioje Panevėžio mieste gyveno 59,7 tūkst. (61 proc. visų miesto gyventojų) darbingo amžiaus asmenų, vaikų iki 16 metų amžiaus – 14,7 tūkst. (15 proc.), pensinio amžiaus gyventojų – 22,9 tūkst. (24 proc.).

2012–2013 mokslo metais Panevėžyje buvo 28 bendrojo ugdymo mokyklos, kuriose mokėsi 13,8 tūkst. mokinių, 3 profesinio mokymo įstaigos su 2,1 tūkst. mokinių ir viena kolegija, kurioje studijavo 1,9 tūkst. studentų. Kaip ir visoje šalyje, mokyklų ir mokinių skaičius Panevėžyje kasmet mažėja.

2013 m. pradžioje Panevėžio mieste gyveno 59,7 tūkst. (61 proc.) darbingo amžiaus asmenų, vaikų iki 16 metų amžiaus – 14,7 tūkst. (15 proc.), pensinio amžiaus gyventojų – 22,9 tūkst. (24 proc.). Prieš dešimtmetį pensinio amžiaus gyventojų skaičius sudarė 19 proc., tiek pat sudarė ir vaikai iki 16 metų.

Panevėžio apskrityje 2012 m. buvo 18,8 tūkst. bedarbių. Šioje apskrityje nedarbo lygis – vienas aukščiausių – 16,5 proc. Šią apskritį lenkia tik Utenos apskritis, kurioje nedarbo lygis 2012 m. sudarė 22,6 proc.

Panevėžio miesto savivaldybės įmonėse, įstaigose ir organizacijose dirbančių darbuotojų vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2013 m. antrąjį ketvirtį sudarė 2096 Lt. Tai – 157 Lt mažiau nei šalies vidurkis (2253 Lt). Per metus (antrąjį 2013 m. ketvirtį, palyginti su atitinkamu 2012 m. ketvirčiu) darbo užmokestis Panevėžio mieste padidėjo 6,6 proc.

Panevėžys saugesnis gyventi nei kiti didieji Lietuvos miestai. Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2012 m. Panevėžyje užregistruota apie 2 tūkst. nusikalstamų veikų, 100 tūkst. gyventojų teko 2138 užregistruotos nusikalstamos veiklos (Vilniuje – 3976, Klaipėdoje – 3145, Šiauliuose – 2964, Kaune – 2752).

2013 m. sausio 1 d. duomenimis, Panevėžyje veikė 3,2 tūkst. ūkio subjektų. Daugiausia – 824 – yra didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonių. Nemažai yra aptarnavimo užsiimančių įmonių (719), apdirbamosios gamybos (296), transporto ir saugojimo įmonių (257).

Panevėžio mieste yra stambios miltų ir pieno perdirbimo įmonės, skrudinamas salyklas ir verdamas alus. Panevėžyje taip pat gaminami stikliniai buteliai, plastikiniai langai ir durys, skysčių skaitikliai, automobiliai, šiek tiek audžiama lino, yra trikotažo gamybos įmonių, daromas tualetinis muilas.

Apie 68 proc. (2012 m. duomenimis) Panevėžio apskrityje pagamintos produkcijos eksportuojama. Iš Panevėžio apskrities daugiausia eksportuojama šių lietuviškos kilmės prekių: pieno produktų, javų, salyklo, baldų, elektros mašinų, įrenginių bei jų dalių, medienos ir medienos gaminių, gaminių iš geležies. Pagrindinės Panevėžio apskrities eksporto partnerės – Rusija (21,7 proc. viso Panevėžio apskrities lietuviškos kilmės prekių eksporto), Italija (8,9 proc.), Norvegija (8,7 proc.), Vokietija (8,2 proc.), Latvija (7,1 proc.), Švedija (6,4 proc.), Saudo Arabija (6,2 proc.).

2011 m. Panevėžio apskrities bendrasis vidaus produktas (BVP) sudarė 6,1 proc. šalies BVP ir siekė 6,5 mlrd. Lt. Daugiausia bendrosios pridėtinės vertės sukurta pramonės (29 proc.), didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto ir saugojimo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų (26,8 proc.) įmonėse.

LIETUVA TARP 148 PASAULIO ŠALIŲ – 48 VIETOJE

Dalia AMBROZAITIENĖ

Statistikos departamento generalinio direktoriaus pavaduotoja

PASAULIO EKONOMIKOS FORUMO 2013–2014 m. ŠALIŲ KONKURENCINGUMO TYRIMO REZULTATAI

Siekdamas įvertinti šalių išsivystymo lygį ir konkurencingumą, Pasaulio ekonomikos forumas (toliau – PEF) kasmet atlieka pasaulio šalių konkurencingumo tyrimą, kuriame dalyvauja daugiau nei šimtas valstybių (2013 m. – 148, 2012 m. – 144, 2011 m. – 142, 2010 m. – 139). Lietuva šiame tyrime dalyvauja nuo 2001 m. Tyrimo duomenys pateikiami PEF leidinyje „Pasaulio konkurencingumo ataskaita“.

2013 m. PEF konkurencingumo tyrimo duomenimis, penkerius metus lydere pagal Bendrą konkurencingumo indeksą (toliau BKI) išlieka Šveicarija. Antroje vietoje – Singapūras, trečioje – Suomija. Lietuva pagal BKI buvo 48 (2012 m. – 45), Estija pakilo iš 34 į 32, o Latvija – iš 55 į 52 vietą.

Pagal pagrindinių reikalavimų subindeksą, įvertinantį šalies institucinę aplinką, infrastruktūrą, makroekonomiką, sveikatą ir pradinį išsilavinimą, 2013 m., kaip ir praėjusiais metais, pirmą vietą užėmė Singapūras. Antroje vietoje – Honkongas, trečioje – Šveicarija. Lietuva pagal šį subindeksą iš 49 vietos pakilo į 43, Latvija – iš 54 į 40 vietą. Estija pasiliko toje pačioje 26 vietoje. Lietuvoje geriausiai įvertintos infrastruktūros (2013 m. – 41, 2012 m. – 40 vieta) ir sveikatos bei pradinio išsilavinimo (2013 m. – 50, 2012 m. – 39 vieta) sritys, prasčiausiai – institucinė (2013 m. – 61, 2012 m. – 60 vieta) ir makroekonominė (2013 m. – 58, 2012 m. – 75 vieta) aplinka.

Pagal našumą skatinančių veiksmų subindeksą, aprėpintą aukštojo išsilavinimo ir profesinio mokymo, prekių ir darbo rinkos našumo, finansų rinkos plėtros, technologinės parengties, rinkos dydžio vertinimus, JAV užėmė pirmą vietą, nustumdama į antrą vietą kelerius metus pirmavusį Singapūrą, trečioje – Honkongas, ketvirtoje – Jungtinė Karalystė. Lietuva pagal šio indekso vertinimus nusileido viena pakopa žemyn – iš 46 į 47 vietą. Latvija pakilo septyniomis pakopomis aukštyn ir užėmė 41 vietą. Estija, pakilusi viena pakopa aukštyn, užėmė 30 vietą. Kaip ir ankstesniais metais, aukščiausiai vertinama Lietuvos aukštojo išsilavinimo ir profesinio mokymo sritis – jai skirta 27 vieta (2012 m. – 26) ir technologinė parengtis – 35 vieta (2012 m. – 33). Prasčiausiai vertinama Lietuvos finansų rinkos plėtra – 87 vieta (2012 m. – 87) ir rinkos dydis – 78 vieta (2012 m. – 74).

Pagal inovacijų ir verslo lankstumą 2013 m. lyderės pozicijas išlaikė Šveicarija, antroji buvo Suomija, aplenkusi šioje vietoje buvusią Japoniją. Daug metų pirmavusi JAV 2013 m. užėmė šeštą vietą. Lietuva pagal šį subindeksą iš 47 pakilo į 44 vietą, Latvija, kaip ir 2012 m., užėmė 68 vietą, o Estija nusileido dviem pakopomis žemyn ir liko 35 vietoje.

PEF leidinyje Lietuva gerai įvertinta pagal darbo užmokesčio nustatymo lankstumą (jai teko 7 vieta), tiesiogines užsienio investicijas (toliau TUI) ir technologijų diegimą (9), moterų užimtumą (10 vieta), ŽIV ir AIDS ligų prevenciją (11), darbo užmokesčių ir našumą (14), matematikos ir gamtos mokslų švietimo kokybę (16), importo dalį BVP (17), judrio-

jo ryšio abonentų skaičių (19), eksporto dalį BVP (19), geležinkelių infrastruktūros kokybę (21), galimybę naudotis internetu mokyklose (23), verslo išlaidas terorizmo prevencijai (23), turinčių aukštąjį išsilavinimą gyventojų skaičių (24), pradinio išsilavinimo kokybę (26), verslo indėlį į ŽIV ir AIDS ligų prevenciją (27), mokslo ir gamybos darbuotojų bendradarbiavimą (28), mokslinių institucijų veiklos kokybę (32) ir kelių kokybę (34).

Žemiausias vietas tarp 148 pasaulio šalių Lietuva užima pagal šalies gebėjimą pritraukti talentingus specialistus (135), įdarbinimo ir atleidimo iš darbo praktiką (130), šalies gebėjimą išlaikyti talentingus specialistus (127), mokesčių poveikį skatinimui dirbti (120), mokesčių poveikį investavimui skatinti (114), atleidimo iš darbo išlaidas (111), verslo įtaką TUI valdymui (111), bankų patikimumą (111), įmonių klasterių išvystymo lygį (109), valstybės viešuosius pirkimus, skatinančius inovacijas (109), ir valdžios reguliavimo našumą (107).

2013–2014 m. pasaulio konkurencingumo tyrimo klausimyne atsakydami į klausimą, kas labiausiai trukdo verslo plėtrai, 17,2 proc. Lietuvos verslininkų pažymėjo atsakymą „neefektyviai dirbanti vyriausybė biurokratija“. Antrą ir trečią vietą pagal populiarumą užėmė atsakymai „mokesčių dydis“ ir „darbo jėgos mažinimas“ – atitinkamai 13,1 ir 13 proc., ketvirtoje liko atsakymas „mokesčių reguliavimas“, kurį pasirinko 11,1 proc. apklaustų Lietuvos verslininkų.

Konkurencingumo tyrimai šalyse atliekami pagal PEF parengtą metodiką. Tyrimo imtis sudaroma atsitiktinės atrankos būdu, atsižvelgiant į įmonių dydį (darbuotojų skaičių) ir ekonominės veiklos rūšį. 2013 m. tyrime dalyvavo 130 Lietuvos įmonių vadovų, iš jų 48,7 proc. vadovavo įmonėms, turinčioms 150 ir daugiau darbuotojų, ir 51,3 proc. – turinčioms nuo 21 iki 149 darbuotojų. Pagal ekonominės veiklos rūšį tyrime dalyvavo 3,3 proc. žemės ūkio, 23,3 proc. – pramonės, ir 73,4 proc. – paslaugų veiklomis užsiimančių įmonių. Įmonių vadovai užpildė PEF klausimyną, apimančią daugiau kaip 100 skirtingas sritis atspindinčių rodiklių. Rodikliai buvo vertinti, taikant 7 balų sistemą.

Atsižvelgiant į visų šalių respondentų vertinimus ir svarbiausius makroekonominius rodiklius bei įvertinus subindeksus (pagrindinių reikalavimų, našumą (efektyvumą) skatinančių veiksmų ir inovatyvumo bei verslo lankstumo), PEF skaičiuoja kiekvienos šalies Bendrą konkurencingumo indeksą (BKI). Remiantis BKI vertinimais, šalis skirstomos į ekonominio išsivystymo etapus. Iki 2008 m. Lietuva buvo priskiriama prie tų šalių, kuriose ekonomika grindžiama našumu. Nuo 2009 m. Lietuva, kaip ir Latvija su Estija, priskiriama prie šalių, pereinančių į naujovėmis grindžiamą ekonomiką.

Mečislavo Ščepavičiaus pieš.